

Forum Artisin avoin kirje (julkisuuteen 18.2.2021)

Arvoisat

Pääministeri Sanna Marin

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko

Valtiovarainministeri Matti Vanhanen

Yli 25 000 ammattitaiteilijan ja 18 taiteilijajärjestön yhteistyöjärjestö Forum Artis haluaa esittää kysymyksiä ja huomioita liittyen covid19-pandemian hoitoon:

1. Mikä taho valmistelee Suomen koronaepidemian hoitoon välttämättä tarvittavaa Exit-strategiaa? Mikä on valmistelun aikataulu ja keitä valmistelevaan työryhmään kuuluu?

Asiantuntijoiden mukaan saatamme joutua elämään covid19-viruksen kanssa pitkään, ja uusien pandemioiden uhka on todellinen. On siis välttämätöntä luoda huolelliseen ja yksityiskohtaiseen harkintaan perustuvia, erilaiset olosuhteet ja pandemian vaiheet huomioonottavia toimintamalleja. Yhteiskunta täytyy pystyä pitämään mahdollisimman toimintakykyisenä myös rajoituksia vaativissa tilanteissa. Nyt kiireessä tehdyt kiellot ja määräykset ovat osittain tehostomia ja asettavat kansalaiset ja elinkeinonharjoittajat eriarvoiseen asemaan keskenään.

2. Koska ja minkälaisia tulonmenetyksiä korvaavia lisäavustuksia on tulossa taloudelliseen ahdinkoon ajetuille kulttuurialan freelancereille ja yksinyrittäjille sekä heidän työstään riippuvaiselle henkilökunnalle?

On välttämätöntä tukea organisaatioita, jotta taiteen rakenteet eivät sorru. Samalla täytyy korvata tulonmenetykset myös kaikille freelancereille sekä pien- ja yksinyrittäjille, joilta ammatin/elinkeinon harjoittaminen on tällä hetkellä estetty. On syytä huomata, että organisaatioille ja tapahtumille myönnettävät tuet eivät käytännössä auta freelancereita lainkaan, vaan ne jäävät yhteisöjen käyttöön. Korvausten täytyy olla riittäviä ja niiden jakautumisen täytyy olla oikeudenmukaista. Alan järjestöjen asiantuntemus on otettava huomioon tukien jakoprosesseissa. Avustusten kanavoiminen ainoastaan Business Finlandin ja Taiteen edistämiskeskuksen (Taike) kautta on sysännyt lukuisat taiteilijat korvausten ulkopuolelle avustuksiin liittyvän lainsäädännön takia.

3. Opetus- ja kulttuuriministeriön kokoama Turvalliset tapahtumat -työryhmä on tietojemme mukaan kirjannut paljon toimenpiteitä, joiden avulla syksyllä pystyttiin toimimaan ilman tartuntojen leviämistä. Onko nämä toimenpiteet liitetty Exit-suunnitelmaan, kuten voisi olettaa?

Koronatoimien täytyy perustua ainoastaan tosiasiallisiin vaikutuksiin. Ei ole hyödyllistä eikä oikeudenmukaista, että rajoitetaan sitä, mikä on helppoa ja näyttävää tai varmistaa äänestäjien

tyytyväisyyden. Tällä hetkellä joidenkin toimenpiteiden olematon hyöty ja niiden epäoikeudenmukaisuus on rapauttanut uskoa viranomaisten kyvykkyyteen. Turhautuminen on purkautumassa sääntöjen ja suositusten uhmaamisena.

Forum Artis muistuttaa, että epäjohtonmukaiset sulut vaikuttavat taiteen ammattilaisten lisäksi suureen osaan suomalaisia. Taiteen ja kulttuurin itseisarvo kansallisen identiteetin pohjana sekä vaikutus henkiseen hyvinvointiin tunnustetaan, mutta hallitus ei ota sitä toimissaan huomioon. Kulttuurille on annettava mahdollisuus tuoda lohtua ja rohkaisua vaikeaan tilanteeseen ja siten osaltaan pienentää tulevaisuudessa odottavaa mielenterveysongelmien hoitamisesta muodostuvaa laskua. Taide- ja kulttuuriyhteisöjen täytyy saada toimia, jos ne sitoutuvat noudattamaan turvatoimia.

Forum Artis toivoo, että tiedotus kulttuurialaa koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä olisi nykyistä laajempaa ja se annettaisiin hyvissä ajoin. Kulttuuriala ei voi toimia viikkojen sykleissä, kun projektien aikataulut mitataan monissa kuukausissa ja ohjelmisto pitää lyödä lukkoon usein vähintään vuotta ennen esityksiä, jotta myynti olisi taattu.

Forum Artis kiittää sivistysvaliokuntaa siitä, että se on kuullut kulttuurialojen mielipidettä tartuntalain muutosten valmistelun yhteydessä ja huomauttaa, että sivistysvaliokunnan lausunnot täytyy ottaa huomioon täysipainoisesti. Tällä hetkellä ne on perusteettomasti sivuutettu.

Lopuksi Forum Artis haluaa ilmaista vahvan toiveensa tulla mukaan asiantuntijajäseneksi Exit-suunnitelman valmisteluun.

Helsingissä 17.2.2021

Forum Artis ry:n puolesta

Virpi Hämeen-Anttila, puheenjohtaja
Hanna Kosonen, pääsihteeri